

Bognoter

Den Jyske Historiker, Temanummer om "Socialdemokratiet, velfærdsstaten og kvinderne", nr. 18, Århus: Modtryk, 1980, 204 sider, 60,00 kr.

Hovedartiklen i dette temanummer er Randi Markussens "Socialdemokratiets kvindeopfattelse og - politik fra 1960-1973" (pp. 13-168). Analysen foretages især ud fra SDs programmer og artikler i partiblade. Som noget nyt og spændende inddrages også valgplakater: fra mellemkrigstidens billede med husmoderen der, med barnet på armen, hilser manden velkommen hjem fra arbejdet. Til 60'- og 70'ernes plakater af trygheden i den lykkelige fritidsfamilie, samlet foran TV eller på vej ud på skovtur. En række af disse plakater er optrykt i artiklen. Randi Markussens artikel påviser udviklingen i SDs kvindeopfattelse fra kvinden som husmoder over det "frie valg mellem ude og hjemme" til "både-og" modellen (eller "kvinder kan det hele"). SD kritiseres for ikke at have forstået, at dette dobbeltarbejde ikke betød ligestilling, men blot en anden form for undertrykkelse. SFs kvindeopfattelse sammenholdes i artiklen med partiets generelle politik og dets statsopfattelse. Man savner i artiklen nogle metodiske overvejelser, blandt andet af analysemådens integration af Socialdemokratiets selvforståelse og Randi Markussens forståelse.

Temanummeret indeholder endvidere 3 korte artikler om kvindepolitik i parti og fagbevægelse. Ruth Olsen, tidligere MF for SF og aktiv i partiets kvindegrupper, skriver om kvindepolitik i SF, blandt andet om socialistiske kvinders nødvendigvis ambivalente holdning til staten. Marianne Pittelkow, VS'er og aktiv i kvindearbejdet i HK, skriver om faglig kvindepolitik i et socialdemokratisk domineret fagforbund, nemlig HK. Endelig giver Bente Østergård Madsen og Kirsten Elisabeth Eriksen, også VS'ere, en nuanceret kritik af SDs kvindepolitik. Som Randi Markussen påpeger de, at SDs kvindepolitik i de sidste 20 år har satset ensidigt på holdningsbearbejdelse fremfor strukturelle ændringer.

Drude Dahlerup

Gun Hartslev Finsen, Om politik: En introduktionsbog. København: Hans Reitzel, 1981, 154 s., 92,50 kr.

Bogen er skrevet af et forfatterkollektiv på fem cand.mag.'er i samfundsfag. Den består af fire hoveddele: "Stat og samfund", "demokrati", "international

Bognoter

Den Jyske Historiker, Temanummer om "Socialdemokratiet, velfærdsstaten og kvinderne", nr. 18, Århus: Modtryk, 1980, 204 sider, 60,00 kr.

Hovedartiklen i dette temanummer er Randi Markussens "Socialdemokratiets kvindeopfattelse og - politik fra 1960-1973" (pp. 13-168). Analysen foretages især ud fra SDs programmer og artikler i partiblade. Som noget nyt og spændende inddrages også valgplakater: fra mellemkrigstidens billede med husmoderen der, med barnet på armen, hilser manden velkommen hjem fra arbejdet. Til 60'- og 70'ernes plakater af trygheden i den lykkelige fritidsfamilie, samlet foran TV eller på vej ud på skovtur. En række af disse plakater er optrykt i artiklen. Randi Markussens artikel påviser udviklingen i SDs kvindeopfattelse fra kvinden som husmoder over det "frie valg mellem ude og hjemme" til "både-og" modellen (eller "kvinder kan det hele"). SD kritiseres for ikke at have forstået, at dette dobbeltarbejde ikke betød ligestilling, men blot en anden form for undertrykkelse. SFs kvindeopfattelse sammenholdes i artiklen med partiets generelle politik og dets statsopfattelse. Man savner i artiklen nogle metodiske overvejelser, blandt andet af analysemådens integration af Socialdemokratiets selvforståelse og Randi Markussens forståelse.

Temanummeret indeholder endvidere 3 korte artikler om kvindepolitik i parti og fagbevægelse. Ruth Olsen, tidligere MF for SF og aktiv i partiets kvindegrupper, skriver om kvindepolitik i SF, blandt andet om socialistiske kvinders nødvendigvis ambivalente holdning til staten. Marianne Pittelkow, VS'er og aktiv i kvindearbejdet i HK, skriver om faglig kvindepolitik i et socialdemokratisk domineret fagforbund, nemlig HK. Endelig giver Bente Østergård Madsen og Kirsten Elisabeth Eriksen, også VS'ere, en nuanceret kritik af SDs kvindepolitik. Som Randi Markussen påpeger de, at SDs kvindepolitik i de sidste 20 år har satset ensidigt på holdningsbearbejdelse fremfor strukturelle ændringer.

Drude Dahlerup

Gun Hartslev Finsen, Om politik: En introduktionsbog. København: Hans Reitzel, 1981, 154 s., 92,50 kr.

Bogen er skrevet af et forfatterkollektiv på fem cand.mag.'er i samfundsfag. Den består af fire hoveddele: "Stat og samfund", "demokrati", "international

politik" og "socialisme - utopi, realitet". Bogen adskiller sig fra mange andre introduktionsbøger ved klart at fremlægge præmisserne for bogen. Den er skrevet ud fra det synspunkt, at "klassesamfundet og dets måde at fungere på sætter sit afgørende præg på det, der traditionelt defineres som politik".

Den kritiske holdning, der gennemsyrrer bogen, er imidlertid mere begrænset end dette. Langt hen ad vejen består den i nærmest vrisne bemærkninger, hvoraf det fremgår, at borgerskabet "snyder" arbejderklassen. Der forsøges ikke fremsat af mere helhedspræget analyse, der styrer gennemgangen og vægtningen af bogens forskellige dele.

Dette er måske årsagen til, at bogen virker ret overfladisk, og at detaljeringsgraden i beskrivelsen og analysen skifter meget fra afsnit til afsnit. Det gør det vanskeligt at skelne væsentligt fra uvæsentligt, og selv om bogen rent sprogligt er let at læse, medfører denne struktur i bogen, at hovedindtrykket bliver noget flimrende.

Til trods for disse mangler og til trods for den begrænsede rækkevidde af den kritik af den borgerlige politologi, der lægges op til i bogen, må den siges at være anvendelig, hvis man i en alsidig samfundsfagsundervisning ønsker at inddrage en socialistisk analyse af de politiske processer i samfundet.

Peter Gundelach

Peter Kuhlman, Hans-Erik Lystrup Nielsen, Vold og velfærd, København: Samfundsfagsnyt 1980, 151 s., 23,80 kr.

Denne bog, der er skrevet til samfundsfagsundervisningen i gymnasie og HF, har som formål at beskrive og forklare volden i det danske samfund. Og det gør den godt.

Forfatterne har valgt at tage udgangspunkt i mediernes behandling af voldsforbrydelser og forsøger gennem den galtungske sondring mellem direkte og strukturel vold at påvise, hvor skævt et billede vi får af den totale samfundsmæssige vold. Selv om Galtungs voldsbegreb er et nyttigt udgangspunkt for en kritik af fokuseringen på den iagttagelige direkte vold, og selv om forfatterne kritisk diskuterer Galtungs definitioner, så har vi stadig problemet, at vold efter denne definition bliver så godt som altomfattende. Hertil kommer, at bogen også forsøger at forklare årsagerne til både direkte vold og samfundsmæssig ulighed og derved lægger op til restløse forklaringer. Som introduktion, debatskaber og projektoplæg er der dog grundlag for en meget spændende undervisning på basis af denne bog.

Hans-Henrik Holm